

KITEKINTÉS

tervezés módszereit, és azoknak a területrendezési és építési szabályozással való harmonizálását.

A gazdáknak megfontolásra ajánljuk és kinyilvánítjuk, hogy az EU-ban nemcsak a nagybirtoknak, hanem a kis- és közepméretű családi gazdaságoknak is van jövője, tehát:

– ragaszkodjanak a földjük tulajdonához, hiszen a termőföld több, mint termelő eszköz, és vége van egy közösségnek, ha földjét elveszíti;

– a föld ára várhatóan jelentősen emelkedni fog, és a vidékfejlesztési föld alapú támogatások is ehhez és nem a megtermelt mennyiségekhez (kvótákhoz) fognak egyre inkább kötődni;

– legyenek nyitottak az önkéntes társulásokra, kihasználva a kistérségi szintű együttműködések és az azok segítésére rendelkezésre álló támogatások lehetőségeit, mert csak így tudnak megmaradni a piaci versenyben;

– tájékozódjanak, tanuljanak, keressék a partnereket;

– keressék, ismerjék meg azokat a minden agrárágazatra nyitott gazdálkodási rendszereket, amelyekhez már eddig is lehetett pályázni a Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Programban (NAKP-ban), továbbra is pályázhatók lesznek a Nemzeti Vidékfejlesztési Terv agrár-környezetgazdálkodási intézkedései között, és fontolják meg e gazdálkodási rendszerekhez való csatlakozást.

A történelmi egyházaktól, a környezet és természetvédő valamint agrárszakmai civil szervezetektől, pártoktól és érdekképviseletektől, a nem kormányzati szféra szerveződéseitől azt kérjük, hogy

– segítsék annak tudatosítását a magyar társadalomban, hogy a mezőgazdaság a termelés mellett rendkívül fontos környezeti és foglalkoztatási, szociális szolgáltatásokat is nyújt az egész társadalom számára, és ezért méltó a közpénzekből nyújtott kifizetésekre;

– segítsenek meggyőzni a magyar társadalmat arról, hogy fogyasszon magyar élelmiszereket, magyar mezőgazdasági termékeket és árukat;

– segítsék a természetvédelem céljainak és az általa felkínált lehetőségeknek a megértését az agrárium szereplőinek körében;

– működési helyükön segítsenek az NAKP-ra valamint az

NVT-re és AVOP-ra vonatkozó információkat eljuttatni a gazdatársadalomhoz;

– keressék az agrár-környezetgazdálkodási szakmai és tudományos műhelyek, szakemberek, FVM hivatalok, falugazdászok, helyi önkormányzatok és más civilek partnerségét, és mozgósítsák a társadalmat e nagyléptékű stratégiaváltás sikeres végrehajtására.

A tudomány és felsőoktatás műhelyeiben tevékenykedő szakértelmiségtől, agrárszakmai, szakmapolitikai kutató és oktató műhelyektől joggal elvárhatjuk, hogy

– saját eddigi oktatási, kutatási, fejlesztési tevékenységük kritikai újraértékelésével, önvizsgálattal;

– a többfunkciós mezőgazdaság szempontjainak megfelelő, saját tradícióinkból táplálkozó és tájaink eltérő adottságaihoz illeszkedő gazdálkodási rendszerek kidolgozásával;

– a szakmai, szakmapolitikai és politikai döntéshozó és végrehajtó elit tájékoztatásával, meggyőzésével e stratégiaváltás és rendszerei gyors ütemű elterjesztése szükségességéről, társadalmi hasznáról és elkerülhetetlenségéről;

– a vidék társadalma, a földön és a földből élők felé fordulva a gazdák felkészítésével segítsék e nagy léptékű stratégiaváltás, minőségi rendszerváltás sikeres végrehajtását.

Végezetül, de egyáltalán nem utolsó sorban mindezek köz-híré tételét várjuk attól a médiától, amely

– felelősséget érez a vidék és a vidéki emberek sorsa, a természet és a táj megőrzése iránt, és amely

– megérti, hogy „város és vidék közös sorson osztozik” (Vidéki Térségek Európai Kartája 1996.),

ezért segíteni akar a vidék minőségi fejlesztésében és egy új társadalmi szerződés létrehozásában.

Nem „közérzetjavító intézkedések”, hanem e feladatok végrehajtásának haladéktalan megkezdése segíthet abban, hogy a vidék társadalmát érintő folyamatok ne vegyenek katasztrófális irányt. Az idő most már tényleg rendkívül kevés, és ha a vázolt feladatok terén nem történnek gyors lépések, akkor többszáz ezer család sorsa végképp megpecsételődhet. Ennek történelmi felelősségét nincs mód másra áthárítani, és káros következményeit az egész társadalom fogja hosszú időszakon keresztül viselni!

NÉPFŐISKOLAI KÉPZÉSI KÖZPONT A BALATON-PARTON

Beszélgetés Balogh Rékával, a Magyar Népfőiskolai Társaság balatonszepezdi képzési központjának vezetőjével

2004. április 16-án hivatalosan is megnyílt a Magyar Népfőiskolai Társaság balatonszepezdi képzési központja. Jöllehet a társaság által kibérelt és a Széchenyi Terv pályázati támogatásával felújított plébánia-épületben és a község művelődési házában lépésről lépésre indult meg a népfőiskolai élet, a teljes üzemre azonban csak ez év tavaszán vált alkalmassá az épület és (még mindig kiépítésre szoruló) berendezése.

Nyilvánvaló, hogy az eredeti és teljes értelemben vett népfőiskolai képzéshez elengedhetetlen a bentlakásra alkalmas közösségi tér megléte, a szepezdi épület mégis csak részben tud megfelelni a „klasszikus” célnak, hiszen egyszerre több funkciót kell ellátnia. Mégis hisszük, hogy a magyarországi népfőiskolai mozgalom munkafeltételeinek jelentős javulása várható a képzési központ üzembe helyezésétől.

A megnyitó izgalmainak elülte után az intézmény vezetőjét,

Balogh Rékát kérjük meg, hogy néhány kopogós kérdés nyomán mutassa be röviden az intézmény működését.

– Mi az intézmény jogi státusa, valamint hogyan függ össze a Balatonszepezdi Népfőiskola és a Közép-Európai Tanulási Központ? Mi az egyiknek a feladata, és mi a másiké?

– A Balatonszepezdi Népfőiskola és Közép-Európai Tanulási Központ a Magyar Népfőiskolai Társaság részleges önállósággal működő egysége, amely közvetlenül az MNT Népfőiskola Intézet irányítása alá tartozik. A BN fő feladatait, összhangban az MNT alapszabályával és küldetés-nyilatkozatával, a BN létrehozását lehetővé tevő szerződések, valamint a pályázati támogatások kikötései szabályozzák. Ezek alapján két fő feladatot lát el: népfőiskolai képzési és szakmai fejlesztési tevékenységet, és üdültetési, nyaraltatási tevékenységet, esetenként egybekötve kulturális programokkal.

Az egyes tevékenységek szezonális hangúlyát az októbertől májusig terjedő képzési tevékenység és a júniustól szeptember végéig tartó üdültetési tevékenység képezi.

Az azonosság illetve a különbség a két funkció, vagyis a BN és a Közép-Európai Képzési Központ között: mindkettő a tanulást szolgálja, egyik elsősorban helyi-regionális és országos szinten, a másik tevékenység határon kívülre nyúlik (nemzet-közi programok).

– Kik működtetik? Milyen a szervezeti felépítés és a munkatársi gárda szakmai összetétele? Milyen munkakörök, feladatok, tevékenységi körök vannak az intézményen belül?

– A BN igazgatójának feladata a BN és az MNT közötti együttműködési összhang megteremtése, a BN tevékenységének szervezése, a BN működtetése, munkatársainak alkalmazása és tevékenységük szervezése, a BN pénzügyi-gazdálkodási feladatainak ellátása, pályázatok, támogatások, a gazdálkodás folyamatos vitele. Felelősségi körébe tartozik a BN népfőiskolai képzési, üdültetési, nyaraltatási és kulturális programszervezési, PR- és marketing tevékenysége, Internet portálja, a BN helyi, a környékre kiterjedő kapcsolatrendszerének és együttműködésének kialakítása és fejlesztése, országos szakmai és nemzetközi együttműködésének biztosítása. Továbbá a rekonstrukció és a fejlesztés.

A BN munkatársai, alkalmazottai: a Számítástechnikai oktatási központ vezetője, a Számítástechnikai oktatóközpont tanárai, kurzusvezetői, az asszisztens, a gondnok, a recepció és a takarító.

– Milyenek a tárgyi feltételek?

– Az épület, melyben 5 szobát alakítottunk ki, fűrdőszobákkal, reggeliző helyiséggel, üdülővendégeként egyszerre 18, képzések résztvevőiként egyszerre 23 fő fogadására alkalmas.

A képzést szolgálja egy számítástechnikai oktatóterem, ahol a tanfolyamok zajlanak, illetve a fennmaradó időben Internet-Café-ként üzemel.

A számítástechnikai oktatóteremben 10+1 (szerver) gép üzemel. A szélessávú Internet-kapcsolatot az Axelero (ADSL) szolgáltatja. Lehetőség van projektor és szkennel használatára.

– Az épület műszaki átadása előtt hol és milyen tevékenységet folytatott a munkacsoport?

– A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium által elnyert, számítástechnikai oktatóbázis létrehozására, valamint közösségi Internet-hozzáférés biztosítására kiírt pályázat alapján a tíz munkaállomással rendelkező számítástechnikai oktatótermet 2003. május 20-án nyitottuk meg, a beruházás februárban kezdődött el.

Sor került az „Az EU-csatlakozás és a vidék aktív szerepe” című 30 fős (Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Képzési és Szaktanácsadási Intézet) programra, melynek célja így fogalmazódott meg: A vidéki népesség és az egyszerű emberek általában keveset tudnak az Európai Unióról, a média tájékoztatását többnyire a szomszédok közötti szóbeszéd egészíti ki. Az aktív párbeszédre épülő előadásorozat – a háttérinformációk megvilágítása mellett – az EU-nyelvezet közismereti változatában kíván betekintést nyújtani az EU létrejöttéről, intézményrendszeréről, a belépés gazdasági, társadalmi és kulturális hatásáról és a vidéki társadalomra gyakorolt hatásáról.

Célcsoportot képeztek a Veszprém megyei, balatonszepezdi és környékbeli falvak érdeklődő lakossági csoportjai, elsősorban a helyben működő közösségek. Az időtartam: 4 nap volt.

A „Turizmus és alternatív foglalkoztatás” (30 fő) (Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium, Képzési és Szaktanácsadási Intézet) program célja a tevékenységét megkezdő Balatonszepezdi Népfőiskola és Közép-Európai Képzési Központ céljainak megismertetésén keresztül, a központ tevékenységéhez kapcsolható szolgáltatások terén, az alternatív helyi foglalkoztatás növelése és minőségi fejlesztése a helyi nyugdíjasok és munkanélküliek bevonásával és kompetencia-fejlesztésével.

Célcsoport: a balatonszepezdi és környékbeli falvak (Zánka, Révfülpö) bevonható lakossági csoportjai, elsősorban a helyben működő közösségek (zenekar, énekkar) aktív tagjain keresztül, legfőképpen a munkaképes nyugdíjasok és a munkanélküliek köréből. Időtartam: 4 nap.

Az „EU-csatlakozás és a vidék aktív szerepe”, valamint a „Turizmus és Alternatív foglalkoztatás” című pályázatok két külön programsorozatot jelentettek, amelyek 2003. február 8-án kezdődtek, és március 31-én értek véget.

Népfőiskolai előadásorozatot szerveztünk, ahol 8 egymást követő péntek délután és este különböző témák kerültek napirendre a helyi lakosság aktív közreműködésével.

A Népfőiskolai tábor egyetemistáknak – Balatonszepezden című pályázat az NKA Közművelődési Kollégiumához pályázott. Az egyhetes, bentlakásos népfőiskolai tábor ideje alatt a művelődésszervező és művelődéstörténész hallgatók szakmai választ kaphattak számos, az aktuális közművelődéssel és felnőttképzéssel kapcsolatos kérdéssről. Különös tekintettel a településfejlesztésre, a környezeti nevelésre, valamint a civil szervezeteknek ebben játszott szerepére.

A művelődés hete – a tanulás ünnepe c. országos rendezvénysorozathoz, szeptember 26-a és október 3-a között, a Balatonszepezdi Népfőiskola is bekapcsolódott. A háromnapos program első napján szakmai kerekasztal-beszélgetésre került sor a helyi civil szervezetek, valamint a munkatügyi központ vezetőivel. A következő nap nyílt napot szerveztünk a számítástechnikai oktatóbázison. Vasárnapra kötetlen programot kínáltunk, kézműveseket, művészeket hívtunk meg a térségből, akik saját szakmájuk bemutatása mellett megtanították az érdeklődőket mesterségük alapvető fogásaira is. A rendezvényen részt vettek az Ír Felnőttképzési Szövetség (AONTAS) elnökségének képviselői is.

Decemberben a Népfőiskola a helyi lakosság aktív közreműködésével Adventi ünnepséget rendezett. Karácsonyi díszeket, kiegészítőket és mézeskalácsot süttöztünk közösen.

Szintén december végén indultak a számítástechnikai tanfolyamok.

– Az önfenntartási kötelezettség mellett (nyári üzem) mikor és milyen programok lesznek a 2004-es naptári évben?

– Egyelőre időpontok nélkül az alábbi tematika szerint tudom vázolni szakmai programtervünket.

1. *Közösségi művelődés:*

A Népfőiskola a nemzeti és egyházi ünnepekhez alkalmazkodó programokat szervez.

2. *Számítástechnikai képzések:*

A nyertes NFI pályázat alapján (külön képzési terv készült). Saját tanfolyamok: Internet-használat, Office.

3. Emberierőforrás-fejlesztést szolgáló – elsősorban térségfejlesztési, számítástechnikai és turizmussal (pl. idegen nyelvű készségfejlesztés) kapcsolatos – képzések.

Az Európai Felnőttképzési Társaság Kelet-Európai Kapcsolati Iroda munkájának egyik eredményeként közép-európai képzési központként való működés, amelynek tartalmilag az európai integrációval összefüggő kulturális, képzési felkészülés és az együttműködés fejlesztése áll a középpontjában (nemzetközi ICT és projekt-menedzsment kurzusok).

3.1 Az egyes képzési modulok, módszerek, szolgáltatások és eszközök (pl. digitális curriculum) kialakítása.

4. Szakmai szolgáltatás az üdülés biztosítása mellett: a kulturális-turisztikai programok – egyénre szabott – rendszeres kínálata, hely- és kultúrtörténeti feltárással, valamint a Balaton-felvidéki Nemzeti Park adottságaira alapozva a projekt programokat alakít ki – konferenciákkal, képzésekkel és kulturális turizmussal – a történelmi emlékhelyek és a természeti adottságok megismerésére.

(Szálláshelyként a szolgáltatás színvonala a 45/1998. (IV. 24.) IKIM rendelet alapján megfelel a háromcsillagos panzió előírásainak, idegen-nyelvi kommunikációt biztosító szolgálattal.

Az Európai Szociális Alap támogatásával további beruházások finanszírozása: tetőtér-beépítés, amellyel további tantermek kialakítása válik lehetővé.)

5. Csatlakozni kívánunk kistérségi fejlesztési programokhoz, figyelembe véve a fenntartható helyi fejlődés jelentőségét, a térség környezeti, gazdasági, szociális és kulturális dimenzióit.

A fenntartáshoz és a szakmai működéshez a pénzügyi feltételeket a működés bevételeiből és a képzési programok pályázati támogatásával együttesen kívánjuk megoldani. A nyári időszakban az MNT tagszervezetei és munkatársai, valamint külföldi vendégek vehetik igénybe a Népfőiskolát nyaralás céljából.

Szeptember végén a Balatonszepezdi Népfőiskola ismét bekapcsolódik A művelődés hete országos rendezvénysorozatba, amit egyhetesre tervezünk.

Októberben EAEA számítástechnikai továbbképzés lesz, 25 fős csoportokkal.

Ismerjük meg a lehetőségeinket! címmel a Holland Nagykövetséghez nyújtottunk be pályázatot.

Időszak: 2004. szeptember 15 – 2004. december 15.

Célja-célcsoportja: regionként három fő vesz részt a programban, összesen 21 fő, valamennyien népfőiskolai program-szervezők, és hat szakember vezeti a tréningeket.

A népfőiskola-szervezők, vezetők több éves civil tevékenység-tapasztalattal rendelkeznek, regionális és helyi szinten szervezik azokat a programokat, amelyekre az adott régióban, településen mindig a legnagyobb szükség van. Döntő többségükben felsőfokú végzettséggel rendelkező munkatársak. Ugyanakkor rájuk is jellemző az alulinformáltság, elsősorban az uniós ismeretek, lehetőségek és követelmények tekintetében: mit jelent a civil szervezetek számára az EU-tagság, milyen lehetőségek tárnak fel az olyan szervezetek számára, amelyek a helyi lakosság képzésével, felkészítésével foglalkoznak.

További terveink is vannak, de sok minden függ attól, hogy milyen lesz a nyári szezon, játékerünk jelentős mértékben ennek a függvénye.

– Milyen az intézmény kapcsolatrendszere?

Lehetséges partnereink: a Veszprém megyei és a térségi népfőiskolák, oktatási, kulturális, turisztikai szervezetek, intézmények, önkormányzatok, vállalkozások, kistérségi menedzserek. Folyamatosan törekszünk a kapcsolatrendszer kiszélesítésére, a fent nevezett intézményekkel-szervezetekkel rendszeresen együttműködünk.

– Végezetül: eddigi tapasztalataitok és megítélésetek szerint ki-ken és milyen feltételeken múlik, hogy az intézmény tartósan és sikeresen tudjon működni az előttiünk álló esztendőben – tekintetbe véve hazánk uniós tagságát is (mellyel kapcsolatban felkészítő programokat szerveztek eddig is, és hihetőség fogtok a jövőben is, amikor alighanem a pályázati technika fejlesztése lesz a magyar felnőttképzés egyik legfőbb prioritása)? Persze az informatikai kultúra terjesztése sem kisebb feladat (és ebben is tettek és tesztek már valamilyen, de örülnék, ha kifejtették e helyen szubjektív véleményeket is a népfőiskolai képzés kívánatos fejlesztési irányairól.

– Valóban sok minden függ a sikeres pályázatoktól, de ezenkívül egy jól kidolgozott marketing-terv is nagy segítség.

A tartósság és sikeresség kulcsa természetesen a jól kidolgozott és megszervezett programokban rejlik. Nem szabad elfelejteni, hogy a Népfőiskola az emberekért van, igazodni kell a helyi problémákhoz, és törekedni kell arra, hogy aktívan vegyenek részt a programjainkban.

Fontosnak tartom továbbá az emberekkel való napi kapcsolatot, a széles ismertséget és a közvetlen hangnemet.

Véleményem szerint esetünkben a Népfőiskolai képzés kívánatos fejlesztési irányai, tevékenységei az alábbi területeket érintik:

Térségi népfőiskolai tevékenység

Országos szakmai továbbképzési tevékenység

Nemzetközi szakmai tevékenység

Az üdültetési, nyaraltatási és kulturális programok

– Köszönöm a tájékoztatást és sok sikert kívánok a képzési központ minden munkatársának.

Trencsényi Imre

SAKMAI HÍREK

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Megjelentek a Nemzeti Civil Alapprogram régiós pályázati felhívásai! Minden társadalmi, szakmai egyesület látogasson el a www.nca.hu <<http://www.nca.hu>>-ra, és ismerkedjen meg a működési költségekre kérhető támogatások feltételeivel. Nemcsak az önállóan bejegyzett egyesületekről van szó, hanem a különféle intézmények, ernyőszervezetek alá tartozókról is. Az alkotócsoportok vezetői MOST olvassák el a feltételeket! Sok sikert minden pályázónak.